

AAN120022 / ŘÍZENÍ A ROZVOJ PRACOVNÍKŮ V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH

ANPR / Bakalářské studium

2014/2015

Mgr. Elena Jaroševská, CSc., PaedDr. Petr Matuška, Ph.D.

2/2 ZS; povinný předmět

Z + Zk / 5 kreditů

Cílem předmětu je poskytnout poznatky ke specifickým aspektům řízení a rozvoje pracovníků v oblasti sociálních služeb. Předmět obsahuje úvod do problematiky sociálních služeb, specifika profesních skupin pracovníků a jejich motivaci, specifika pracovních vztahů a pracovního prostředí v sociálních službách a řízení vztahů s klienty. Zaměřuje se na aplikace modelů řízení a rozvoje lidí v oblasti sociálních služeb, na systém personálního řízení a realizaci personálních činností, na vzdělávání a rozvoj pracovníků v sociálních službách. Postihuje problematiku řízení kvality pracovního výkonu a specifika péče o profesionální pečující v sociálních službách.

Charakteristika obsahu předmětu:

1. Sociální služby (sociální služby v České republice a jejich vývoj; legislativa, standardy kvality a systémy kvality v sociálních službách, pojem kvality v práci, objektivní indikátory a kritéria a subjektivní vnímání kvality; měřitelnost kvality v sociálních službách; personální standardy v systému standardů kvality)
2. Charakteristika skupiny pracovníků v sociálních službách (vliv společenských a sociokulturních podmínek na sociální status profesí v sociálních službách; aspekty demografické, sociální, psychologické, osobnostní, profesionálně odborné; motivace k volbě povolání)
3. Mezilidské vztahy v prostředí sociálních služeb (sympatie a antipatie, intuice, udržení hranic, vstřícnost, důvěra, spolupráce a individuální odpovědnost, konflikty, specifika rizik – vyhoření, navázání blízkých osobních vztahů s klientem)
4. Organizační kultura v prostředí sociálních služeb (normy a normativy, hodnoty a postoje; kreativita v práci v sociálních službách; etický kodex povolání v sociálních službách)
5. Pracovní prostředí v sociálních službách (charakter práce a rizika prostředí)
6. Řízení vztahů s klienty sociálních služeb (specifika cílových skupin klientů)
7. Koncepce řízení lidí v sociálních službách (aplikace modelů řízení a rozvoje lidí v organizaci v prostředí sociálních služeb)
8. Personální řízení v sociálních službách (význam, cíle, funkce a úkoly personálního řízení v sociálních službách; komunikace v organizaci, vedení lidí a kontrolní systém)
9. Systém personálních činností v sociálních službách (analýza pracovních míst – popis pracovních míst a kvalifikační a kompetenční profil pracovních míst, personální plánování, získávání a výběr pracovníků, adaptace a rozmísťování, hodnocení a odměňování pracovníků – finanční odměňování a morální satisfakce, vzdělávání a rozvoj pracovníků, řízení kariéry, pracovní podmínky, uvolňování pracovníků; fluktuace pracovníků)

10. Vzdělávání pracovníků v sociálních službách (význam a cíle vzdělávání, celoživotní vzdělávání; odbornost a kompetence; profesionální příprava)
11. Rozvoj pracovníků v sociálních službách (perspektivy rozvoje pracovníků; kariéra pracovníků)
12. Řízení kvality pracovního výkonu v sociálních službách
13. Specifika péče o pečující

Povinná literatura:

- HAVRDOVÁ, Zuzana. *Kompetence v praxi sociální práce: metodická příručka pro učitele a supervizory v sociální práci*. Praha: Osmium, 1999. ISBN 80-902081-8-5.
- KOPŘIVA, Karel. *Lidský vztah jako součást profese*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-181-6.
- MATOUŠEK, Oldřich. *Slovník sociální práce*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-368-0.
- MATOUŠEK, Oldřich a kol. *Encyklopedie sociální práce*. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0366-7.
- MATOUŠEK, Oldřich a kol. *Metody a řízení sociální práce*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-502-8.
- MUSIL, Libor. *"Ráda bych Vám pomohla, ale-": dilemata práce s klienty v organizaci*. Brno: Marek Zeman, 2004. ISBN 80-903070-1-9.
- ÚLEHLA, Ivan. *Umění pomáhat: učebnice metod sociální praxe*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2007. ISBN 978-80-86429-36-6.
- WINKLER, Jiří. *Teorie rozhodování a dynamika sociální politiky*. Brno: Masarykova univerzita, 2007. ISBN 978-80-210-4486-9.
- Zákon o sociálních službách č. 108/2006 Sb. a prováděcí vyhláška č. 505/2006 Sb.

Doporučená literatura:

- COULSHED, Veronica. *Management in social work*. Basingstoke: Macmillan, 1990. ISBN 0-333-51483-1.
- GOFFMAN, Erving. *Asylums: Essays on the Social Situation of Mental Patients and Other Inmates*. Harmondsworth: Penguin Books, 1968.
- GOFFMAN, Erving. *Stigma*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003. ISBN 80-86429-21-0.
- HAVRDOVÁ, Zuzana a Lenka ZAMYKALOVÁ. *Profesní struktura a kvalifikační předpoklady pracovníků v sociálních službách*. Praha: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, 2001. ISBN 80-238-8221-X.
- HAVRDOVÁ, Zuzana a kol. *Hodnoty v prostředí sociálních a zdravotních služeb*. 1. vyd. Praha: Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy, katedra řízení a supervize v sociálních a zdravotnických organizacích, 2010. ISBN 978-80-87398-06-7.
- HAVRDOVÁ, Zuzana a kol. *Kultura organizace a supervize ve vzájemném působení*. Praha: FHS UK, 2011. ISBN 978-80-87398-14-2.
- HAVRDOVÁ, Zuzana a kol. *Organizační kultura v sociálních službách jako předmět výzkumu*. Praha: FHS UK, 2011. ISBN 978-80-87398-15-9.
- JŮN, Hynek. *Moc, pomoc a bezmoc v sociálních službách a ve zdravotnictví*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-590-5.
- KELLER, Jan. *Úvod do sociologie*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2012. ISBN 978-80-7419-102-2.

- KOZLOVÁ, Lucie. *Sociální služby*. Praha: Triton, 2005. ISBN 80-7254-662-7.
- MATOUŠEK, Oldřich a kol. *Sociální služby: legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-310-9.
- MATOUŠEK, Oldřich, KODYMOVÁ, Pavla a Jana KOLÁČKOVÁ. *Sociální práce v praxi: specifika různých cílových skupin a práce s nimi*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-002-X.
- MÁTĽ, Ondřej a Milena JABŮRKOVÁ. *Kvalita péče o seniory. Řízení kvality dlouhodobé péče v ČR. Výstupy z aplikovaného výzkumu*. Praha: Galén, 2007. ISBN 978-80-7262-499-7.
- MÁTĽ, Ondřej a Milena JABŮRKOVÁ (eds.). *Kvalita péče o seniory. Řízení kvality dlouhodobé péče v mezinárodním srovnání*. Praha: Galén, 2007. CD-ROM. ISBN 978-80-7262-524-6.
- MUSIL, Libor, HUBÍKOVÁ, Olga a Kateřina KUBALČÍKOVÁ. *Standardy kvality a kultura sociálních služeb. Jaká napětí mezi politikou sociálních služeb a kulturou práce s klientem v domech na půl cesty mohou vznikat z hlediska kvality sociálních služeb? (závěrečná zpráva z případové studie)*. Praha: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, 2003. ISBN 80-239-3093-1.
- RABUŠIC, Ladislav a Jana HAMANOVÁ. *Hodnoty a postoje v ČR 1991–2008 (pramenná publikace European values study)*. Brno: Masarykova univerzita, 2009. ISBN 978-80-210-4952-9.
- RITZER, George. *McDonaldizace společnosti: výzkum mění se povahy soudobého společenského života*. Praha: Academia, 1996. ISBN 80-200-0571-4.
- TOMEŠ, Igor. *Úvod do teorie a metodologie sociální politiky*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-680-3.
- VIDOVICOVÁ, Lucie a kol. *Senioři a sociální opatření v oblasti stárnutí v pohledu české veřejnosti: zpráva z empirického výzkumu*. Brno: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, 2003. ISBN 80-239-1351-4.
- VOSTROVSKÝ, Václav a Jaromír ŠTŮSEK. *Strategické plánování neziskových organizací v podmínkách znalostní společnosti*. Praha: Agnes, 2008. ISBN 978-80-903696-5-8.

Zápočet:

Požadavkem k zápočtu pro studenty prezenčního studia jsou exkurze v prostředí sociálních služeb (minimálně 10 vyučovacích hodin) určené Mgr. Jaroševskou. Z exkurze odevzdá student prezenčního studia zprávu v rozsahu minimálně dvou normostran – v souladu s instrukcemi Mgr. Jaroševské, které získá v průběhu výuky. V termínu stanovém Mgr. Jaroševskou budou studenti prezenčního studia prezentovat zprávu z exkurze v rámci semináře. Studenti kombinovaného studia se mohou zúčastnit exkurzí s prezenčními studenty (o kterých budou při výuce informováni) nebo mohou po konzultaci s Mgr. Jaroševskou realizovat jednu exkurzi v jiné organizaci sociálních služeb. Z exkurze odevzdá student kombinovaného studia zprávu v rozsahu minimálně dvou normostran – v souladu s instrukcemi Mgr. Jaroševské, které získá v průběhu výuky.

Dalším požadavkem k zápočtu je pro studenty prezenčního i kombinovaného studia písemná práce na téma v rámci obsahu předmětu v rozsahu 6–8 normostran. Téma práce je třeba konzultovat s Mgr. Jaroševskou. Termín odevzdání práce je minimálně deset dní před termínem zkoušky v tištěné podobě na katedru a v elektronické podobě na e-mailovou adresu Mgr. Jaroševské.

Písemná práce musí vyhovovat základním požadavkům stanoveným katedrou pro vypracování písemných prací (viz Pokyny k vypracování bakalářské/diplomové práce). Titulní strana písemné práce má obsahovat název předmětu, název práce, jméno studenta, ročník, formu studia a datum vypracování práce. Práce musí mít stručný Úvod a Závěr, měla by být členěna do kapitol (s Obsahem). Práce musí obsahovat Soupis bibliografických citací (využité zdroje v textu) – minimálně sedm odborných zdrojů (odborných knižních pramenů, odborných článků).

Zkouška:

Požadavky k ústní zkoušce z předmětu Řízení a rozvoj pracovníků v sociálních službách jsou stručně charakterizovány obsahem předmětu. Zkoušku lze vykonat po získání zápočtu (u studentů prezenčního studia odevzdání zprávy z exkurze v organizaci sociálních služeb, její prezentace v rámci semináře, odevzdání písemné práce; u studentů kombinovaného studia odevzdání zprávy z exkurze v organizaci sociálních služeb, odevzdání písemné práce). K ústní zkoušce budou vypsány minimálně tři termíny a jeden termín v následujícím zkouškovém období.

Prerekvizitou pro zápočet a zkoušku z předmětu Řízení a rozvoj pracovníků v sociálních službách je předmět Aplikace metod personální práce (AAN120043).